

Tilbakedatering av sykmelding

En allmennpraktiker henvendte seg til Rådet for legeetikk etter en henvendelse fra en sykehuslege som han oppfattet som utilbørlig press til å utstede en tilbakedatert sykmelding.

Saken var følgende: En pasient med en mangeårig kronisk lidelse var innlagt i sykehuset i 14 dager. Sykehuset skrev ut sykmelding for denne tiden. Pasienten gikk etter eget ønske tilbake i arbeid etter utskrivningen. 14 dager senere oppsøkte hun sin primærlege med en akutt stressreaksjon på en uventet oppsigelse av arbeidsforholdet. Legen fant at det var indisert med sykmelding i denne situasjonen. Pasienten henvendte seg så i ettertid og bad om at de to sykmeldingene ble slått sammen, altså en tilbakedatering på 14 dager, fordi hun da ikke kunne sies

opp. Ønsket fra pasienten var for så vidt forståelig, men det ble avvist av primærlegen under henvisning til at hun faktisk hadde vært i fullt arbeid i perioden.

Det som vakte legens irritasjon var et brev fra sykehuslegen. Han bad primærlegen «løse pasientens problemer med sykmelding». Primærlegen oppfattet dette som et utilbørlig press for å utferdige en falsk sykmelding. Sykehuset ble orientert om saken, og avdelingsoverlegen reagerte raskt med en uforbeholden unnskyldning og beklaget at henvendelsen kunne misforstås på denne måten. Verken behandlende lege ved sykehuset eller avdelingen mente på noen måte å oppfordre til en slik feilaktig måte å løse pasientens problem på.

Rådet for legeetikk kunne etter dette bare ta sykehusets beklagelse til etterretning, men sa samtidig at primærlegens umiddelbare og kompromissløse avvisning av pasientens anmodning var helt korrekt og prisverdig.

Saken illustrerer at leger kan bli stilt overfor pasienter med betydelige problemer som kan løses ved sykmelding. Men et ufravikelig prinsipp er at attester ikke skal tilsløre faktiske forhold eller tilbakedateres. Videre viser det at sykehusleger må være varsomme med velmente anbefalinger som går utover deres kompetanse eller ansvarsområde.

– Jo Telje, Rådet for legeetikk

Bruk av fotografisk materiale fra prehospitale tjenester

Det finnes i dag moderne utstyr for fotografiering og filming i svært mange ambulansenheter. Dette utstyret brukes av ambulanspersonell, redningsmenn og leger, f.eks. til dokumentasjon fra et skadested ved ulykker. Rådet for legeetikk har fått en henvendelse fra to overleger ved et større sykehus som ber om hjelp til å utforme retningslinjer for bruk av slikt fotomateriale. De peker særlig på problemer i forhold til å «betjene medienes informasjonsbehov».

Bilder fra et skadested kan følge pasienten og være nyttige ved utredning og behandling i sykehus. Slik bildeinformasjon er å anse som pasientopplysninger, og helsepersonell har taushetsplikt i forhold til disse.

Bildene kan også være nyttige i en undervisningssituasjon. De kan illustrere realistiske

kasuistikker og tilhørende utfordringer i skadestedsarbeidet. Bruken av bildemateriale i en slik sammenheng er langt mer problematisk. Selv om man forsøker å anonymisere både pasient og f.eks. bilvrak, vil det ofte være mulig å identifisere ulykkeshendelsen. Materialet kan også bli brukt i undervisning av personell som faktisk ikke har formell taushetsplikt.

Rådet vil derfor oppfordre til at bildemateriale fra et skadested brukes med stor forsiktighet i undervisning. Man bør nøye vurdere nytten av materialet mot risikoen for å frigi følsomme opplysninger. Der det er mulig, må man alltid innhente pasientens samtykke.

Journalister er ofte svært interessert i bilder eller videofilm fra et skadested. Rådets

oppfatning er at man bør være særdeles tilbakeholden med å utlevere slikt materiale til mediene. I enkelte situasjoner kan det være akseptabelt å frigi situasjonsbeskrivende oversiktsbilder. Men grenseoppgangen mot vern av pasient og pårørende er vanskelig. Derfor bør man som grunnregel ikke frigi fotografisk materiale fra et skadested. Rådet kan ikke se at helse- eller redningspersonell bør føle ansvar for å «betjene medienes informasjonsbehov».

Rådet er kjent med at mediene har tilbudt helse- og redningspersonell til dels betydelige summer for å få tilgang til bilder fra skadested. Salg av slike bilder skal også ha funnet sted. Rådet tar bestemt avstand fra slik virksomhet.

– Ragnar Hotvedt, Rådet for legeetikk

